

C-433/20. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2020. szeptember 15.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht Wien (Ausztria)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. szeptember 7.

Felperes:Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung
mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH**Alperes:**

Strato AG

[omissis]

Az Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális felsőbíróság, Ausztria) mint fellebbviteli bíróság [omissis] az **AUSTRO-MECHANA Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft m.b.H.**, 1030 Bécs, [omissis] felperes és a **Strato AG**, D-10587 Berlin, [omissis] alperes között elszámolás (43 200 euró) és fizetés (5000 euró) miatt folyamatban lévő ügyben a felperesnek a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság, Ausztria) 2020. február 25-i ítélete [omissis] ellen benyújtott fellebbezése alapján a következő

v é g z é s t

hozta:

I. Az eljáró bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

Első kérdés: Úgy kell-e értelmezni az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május

22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2001/29 irányelv) 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő „bármely hordozóra” kifejezést, hogy az magában foglalja az olyan harmadik személyek birtokában lévő szervereket is, akik, illetve amelyek e szervereken természetes személyek (ügyfelek) számára – magáncélra (kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgálva) – [eredeti 2. o.] tárhelyet bocsátanak rendelkezésre, amelyet az ügyfelek tárolással történő többszörözés céljára használnak („cloud computing” [„felhőalapú számítástechnika”])?

Második kérdés: Amennyiben igen: Úgy kell-e értelmezni az első kérdésben hivatkozott rendelkezést, hogy az alkalmazandó az olyan nemzeti szabályozásra, amely előírja, hogy a szerző méltányos díjazásra (üreshordozó-jogdíj) jogosult:

– ha a (sugárzott, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátott vagy kereskedelmi célból előállított adathordozón rögzített) mű esetében jellegénél fogva számítani kell arra, hogy saját vagy magáncélra – „bármely típusú, ilyen többszörözésre alkalmas és üzletszerűen belföldi forgalomba hozott adathordozón” történő tárolással – többszörözni fogják,

– és ha ennek során az első kérdésben ismertetett tárolási módszert alkalmazzák?

II. [omissis] [az eljárás felfüggesztése]

Indokolás

1. A felperes egy közös jogkezelő szervezet, amely

saját nevében, azonban az általa képviselt jogdíjjogosultak érdekében és javára, szöveges vagy szöveg nélküli zeneművek felhasználására és díjazására vonatkozó jogokat letéteményesként gyakorol.

A többi közös jogkezelő szervezet,

- a Literar-Mechana Wahrnehmungsgesellschaft für Urheberrechte, Gesellschaft m.b.H.;
- a VAM Verwertungsgesellschaft für audiovisuelle Medien GmbH;
- a VdFS – Verwertungsgesellschaft der Filmschaffenden registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung; és
- a Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH

esetében ugyanezek a feladatok megfelelően irányadók. [eredeti 3. o.]

Valamennyi közös jogkezelő szervezet feladatkörébe tartozik különösen az osztrák Urheberrechtsgesetz (a szerzői jogról szóló törvény, a továbbiakban:

UrhG) 42b. §-ának (1) bekezdésében előírt törvényes díjigények („üreshordozó-jogdíj”) érvényesítése.

A felperes elszámolást, majd ezt követően üreshordozó-jogdíj megfizetését kérte, arra [omissis] hivatkozva, hogy a fent említett közös jogkezelő szervezetek az UrhG 42b. §-ának (1) bekezdése alapján őket megillető díjigények érvényesítésével is megbízták a felperest, és ezen igényeket rá engedményezték.

Az 1980. évi Urheberrechtsgesetz-novellével (a szerzői jogról szóló törvény módosításáról szóló törvény, a továbbiakban: UrhGNov) (BGBl. 1980/321. sz.) a jogalkotó méltányos díjazáshoz való jogot állapított meg minden olyan személlyel szemben, aki, illetve amely üzletszerűen, többszörözés és tárolás céljából meghatározott adathordozót belföldi forgalomba hoz. E szabályozást azóta több alkalommal a megváltozott körülményekhez és az európai jog előírásaihoz igazították, legutóbb a 2015. évi Urheberrechts-Novellével (a szerzői jog módosításáról szóló törvény, a továbbiakban: Urh-Nov) (BGBl. I, 2015/99. sz.), amellyel a szabályozást elsősorban a számítógépek merevlemezeire mint „bármely típusú adathordozóra” terjesztették ki.

A közelmúltban – (saját és) magáncélra történő többszörözés céljából – megjelent a piacon a nagy kapacitású merevlemezek („cloud” [„felhő”]) használata, amelyeket harmadik személyek üzemeltetnek üzleti és magánügyfelek számára.

Az alapeljárás alperese is ilyen szolgáltatást üzemeltet „HiDrive” néven. A szolgáltató leírása szerint a felhőalapú tárhely „egy olyan gyorsan működő és olyan egyszerűen használható virtuális memória, mint egy (külső) merevlemez”. Az alperes azzal reklámozza a szolgáltatást, hogy a tárhely „elegendő helyet biztosít a fényképek, zene és filmek egyetlen helyen történő központi elhelyezésére”. [eredeti 4.]

Az UrhG 42b. §-ának (1) bekezdésében szereplő szövegrészt már a szóhasználata alapján szándékosan általánosan fogalmazták meg, így az üreshordozó-jogdíj akkor is alkalmazandó, ha bármely típusú adathordozó – bármilyen módon és bármilyen formában – üzletszerűen belföldi „forgalomba kerül”, ami magában foglalja tárhelyek felhőalapú rendelkezésre bocsátását is.

A „forgalomba kerül” megfogalmazás nem a fizikai terjesztésre utal, hanem szándékosan lehetőséget ad minden olyan művelet figyelembevételére, amely végeredményben belföldön (saját vagy) magáncélra történő többszörözés céljából tárhelyet bocsát a felhasználók rendelkezésére. Ezenkívül az UrhG 42b. §-ának (3) bekezdése azt is kimondja, hogy nem releváns az a kérdés, hogy a forgalomba hozatal belföldről vagy külföldről történik-e.

Az osztrák Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria, a továbbiakban: OGH) az üreshordozó jogdíj tekintetében úgy foglalt állást, hogy valamely törvényi rendelkezés szövege sem zárja ki feltétlenül az irányelvvel összhangban álló értelmezést. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) is az irányelvvel összhangban álló értelmezést követel meg.

2. Az alperes vitatta a kereseti kérelmet, és

arra [omissis] hivatkozott, hogy a szerzői jogról szóló törvény hatályos változatából nem következik a felhőalapú szolgáltatás után járó díjazás. Ellenkezőleg, a jogalkotó a technikai lehetőségek ismeretében szándékosan nem ültette át ezt a lehetőséget.

A felhőalapú szolgáltatások és a fizikai adathordozók nem hasonlíthatók össze egymással. Nem lehetséges az olyan értelmezés, amely magában foglalja a felhőalapú szolgáltatásokat is: Semmilyen adathordozó nem kerül forgalomba, hanem kizárólag tárhelyet bocsátanak rendelkezésre. Az alperes nem értékesít, illetve nem ad bérbe fizikai adathordozókat Ausztriában. Kizárólag online tárhelyet kínál a Németországban található szerverein. **[eredeti 5. o.]**

Az alperes közvetve már kifizette a németországi szerverei után a szerzői jogdíjakat (mivel a gyártó/importőr beépítette az árba), és már az (osztrák) felhasználók is fizettek szerzői jogdíjat azon eszközök után, amelyekkel a tartalmak egyáltalán feltölthetők a felhőbe. A felhőalapú tárhelyekre vonatkozó további üreshordozó jogdíj kettős, sőt háromszoros díjfizetési kötelezettséget eredményezne.

3. A Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) elutasította a kereseti kérelmeket, és lényegében azt a jogi álláspontot képviselte, hogy a szerzőket és a szomszédos jogok jogosultjait („jogosultak”) méltányos díjazás illeti meg abban az esetben, ha (valamely, belföldön vagy külföldön található helyről) üzletszerűen adathordozókat belföldi forgalomba hoznak, amennyiben a védelem alatt álló teljesítmény esetében jellegénél fogva számítani lehet arra, hogy azt – adathordozón történő rögzítéssel – saját vagy magáncélra (az UrhG 42. §-ának (2)–(7) bekezdésében megengedett módon) többszörözni fogják, mégpedig az ilyen többszörözésre alkalmas, bármely típusú adathordozó tekintetében.

Az OGH (legfelsőbb bíróság) a 4 Ob 138/13t. sz. határozat óta abból indul ki, hogy a számítógépek merevlemezei is díjkötelesek. Ezt a Bíróság a C-463/12. sz. Copydan ítéletben is leszögezte a memóriachipek és a mobiltelefonokban használt memóriakártyák tekintetében. Végül a 2015. évi Urh-Nov révén ez bekerült az UrhG 42. §-a (1) bekezdésének szövegébe is, amelyben immár kifejezetten „bármely típusú adathordozóról” van szó, ami magában foglalja a – belső és külső – számítógépes merevlemezeket is.

A felhőalapú szolgáltatások különböző formákban léteznek. A szolgáltatás lényege annak biztosítása, hogy a felhasználó meghatározott tárolókapacitással rendelkezik, anélkül hogy joga lenne ahhoz, hogy a tartalmakat meghatározott szerveren vagy meghatározott szervereken tárolja; a **[eredeti 6. o.]** joga csupán arra korlátozódik, hogy hozzáférhet a szolgáltatónak a „valahol a felhőben” lévő tárolókapacitásához.

Következésképpen az alperes nem adathordozókat ruház át az ügyfeleire, hanem – szolgáltatásként – online tárolókapacitást bocsát rendelkezésre.

A 2015. évi Urh-Nov tervezetével kapcsolatos szakértői vélemény – kifejezetten, a megfogalmazásra vonatkozó javaslatokkal – megkövetelte ugyan a felhőalapú tárolás figyelembevételét, a jogalkotó azonban az ilyen szabályozás szándékos mellőzésével egyértelműen kifejezésre juttatta a kérdéssel kapcsolatos álláspontját. Ennélfogva nem áll fenn szándékosságot nélkülöző joghézag; a *contra legem* értelmezés nem megengedett.

4. Ez ellen irányul a felperes fellebbezése, aki téves jogi értékelésre hivatkozik, és az ítélet megváltoztatását, valamint a kereseti kérelemnek való helyt adást kéri.

Az alperes azt kéri, hogy a bíróság ne adjon helyt a fellebbezésnek.

5. A fellebbviteli bíróság ezzel kapcsolatban a következőket mérlegelte:

5.1 A fellebbviteli bíróság nem osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, amely szerint valamely norma értelmezése során releváns, hogy milyen dialektikus eljárásra került sor a véleményezési folyamat során, mielőtt a jogalkotó meghozta volna a döntését. Az ABGB 6. §-a értelmében először is a szavaknak a szövegösszefüggésükben fennálló sajátos jelentéséből, valamint a jogalkotó „egyértelmű szándékából” kell kiindulni; az adott összefüggésben azonban az irányelvvel és ezáltal az uniós joggal összhangban álló értelmezésre van szükség, amely a Bíróságnak van fenntartva.

5.2 Az UrhG 42b. §-a (1) bekezdésének szövege kivenatosan a következő:

„(1) Ha a [...] mű esetében jellegénél fogva számítani kell arra, hogy **valamely adathordozón** történő rögzítéssel [...] saját vagy magáncélra többszörözni fogják, akkor a szerző méltányos díjazásra jogosult **[eredeti 7. o.]** (üreshordozó-jogdíj), amennyiben **bármely típusú**, ilyen többszörözésre alkalmas **adathordozót** üzletszerűen belföldi forgalomba hoznak.”

E szabályozás a 2001/29 irányelvet ülteti át, amelynek 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja a következő:

„(2) A tagállamok a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg a következő esetekben: [...]

b) **bármely hordozóra** természetes személy által magáncélra [...] [végzett] többszörözés tekintetében, feltéve hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek [...]; [...]

(a fellebbviteli bíróság általi kiemelés).

Azon kérdést tehát, hogy e rendelkezések kiterjednek-e a felhőben található tartalmak tárolására is, nem kizárólag az osztrák törvény szövege alapján, hanem a hivatkozott irányelvvel összefüggésben kell megítélni. Mivel egy irányelvet, tehát az Európai Unió intézményeinek aktusát kell értelmezni (EUMSZ 267. cikk), előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell a Bíróság elé terjeszteni.

5.3 *Acte clair* nem áll fenn, mivel a Bíróság a 2017. november 29-i VCAST ítéletében (C-265/16, ECLI:EU:C:2017:913) már megállapította, hogy a védett tartalmak felhőben történő tárolása a jogoknak a szerző részére fenntartott hasznosításának minősül; általánosan a „felhő” témával kapcsolatban lásd Maciej Szpunar főtanácsnok erre vonatkozó indítványát (ECLI:EU:C:2017:649).

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM